

Agendanr. : 6
Voorstelnr. : 2009-001
Onderwerp : Decentralisatie langdurigheidstoeslag

Aan de Raad,

Heerhugowaard, 2 december 2008

Beknopt voorstel

In het Bestuursakkoord Rijk-gemeenten uit 2007 ("Samen aan de slag") is afgesproken dat de langdurigheidstoeslag gedecentraliseerd wordt naar gemeenten. Op 1 januari 2009 treedt een wetsvoorstel in werking waarmee deze decentralisatie wettelijk wordt verankerd. Artikel 36 van de Wet werk en bijstand blijft de grondslag voor de langdurigheidstoeslag maar daarnaast wordt in artikel 8 van de wet een bepaling toegevoegd waarin wordt geregeld dat gemeenten in een verordening de precieze voorwaarden voor de langdurigheidstoeslag moeten vastleggen.

Toelichting

Op 1 januari 2009 treedt een wetswijziging in werking waardoor de langdurigheidstoeslag wordt gedecentraliseerd naar gemeenten. De langdurigheidstoeslag (hierna te noemen Ldt) is per 1 januari 2004 in het leven geroepen voor mensen die langdurig moeten rondkomen van een minimuminkomen en geen perspectief meer hebben op stijging van inkomsten door werk. De huidige Ldt vindt zijn grondslag in artikel 36 van de Wet werk en bijstand. Daarin is nauw omschreven in welke gevallen en onder welke voorwaarden mensen met een laag inkomen in aanmerking komen voor de toeslag. De gedachte achter de toeslag is, dat mensen die langdurig een inkomen op het sociaal minimum hebben, geen financiële ruimte hebben om te reserveren voor onverwachte uitgaven.

In het Bestuursakkoord Rijk-gemeenten uit 2007 ("Samen aan de slag") is afgesproken dat de Ldt gedecentraliseerd wordt naar gemeenten. Artikel 36 van de wet blijft de basis, maar daarnaast wordt in artikel 8 een bepaling toegevoegd waarin wordt geregeld dat gemeenten in een verordening de precieze voorwaarden voor de Ldt moeten vastleggen. De verordening, die gebaseerd is op een VNG-model, treft u als bijlage aan bij deze nota.

Wat na de wetswijziging hetzelfde blijft is dat de Ldt op aanvraag (en dus niet ambtshalve) wordt toegekend, het vermogen getoetst wordt (artikel 34 WWB) en de aanvrager jonger dan 65 jaar moet zijn.

Samengevat wordt de Ldt op de volgende punten gewijzigd:

- Minimumleeftijd wordt 21 jaar (was 23 jaar).
- Het criterium "gebrek aan arbeidsmarktperspectief" komt te vervallen.
- Ldt wordt een bijzondere vorm van categoriale bijzondere bijstand en komt in de algemene uitkering van het gemeentefonds (zat in het macrobudget WWB I-deel).
- Het wordt een raadsbevoegdheid om de omvang van doelgroep en hoogte van de Ldt te bepalen.

Bevoegdheid gemeenten

In het nieuwe artikel 36, eerste lid, is de basis voor de Ldt opgenomen:

"Het college verleent op aanvraag een langdurigheidstoeslag aan een persoon van 21 jaar of ouder doch jonger dan 65 jaar, die langdurig een laag inkomen en geen in aanmerking te nemen vermogen als bedoeld in artikel 34."

In het nieuwe artikel 8 wordt bepaald dat de verordening in ieder geval betrekking moet hebben op:

- de hoogte van de langdurigheidstoeslag en
- de wijze waarop invulling wordt gegeven aan de begrippen "langdurig" en "laag inkomen".

Op grond van de nieuwe bevoegdheden van gemeenten, zijn er diverse mogelijkheden voor het invullen van eigen beleid.

1. Doelgroep

De nieuwe Ldt geeft gemeenten nadrukkelijk de mogelijkheid deze ook van toepassing te laten zijn op werkenden met een laag inkomen. Voor de duidelijkheid wordt hier gesteld dat gemeenten zelf de keuze kunnen maken of werkenden onder de Ldt komen te vallen of niet.

Wij stellen u voor om de doelgroep ruim te formuleren en ook werkenden onder de werking van de Ldt te laten vallen. Immers, het criterium "gebrek aan arbeidsmarktperspectief" is komen te vervallen. Zo wordt de langdurigheidstoeslag ingepast in het activeringsbeleid en wordt de armoedevalproblematiek voorkomen doordat ook degene die vanuit de bijstand gaat werken in aanmerking kan blijven komen voor de Ldt.

Niet alleen voor personen die *gaan* werken, maar ook aan werkenden die geen perspectief hebben om op de arbeidsmarkt door progressie substantieel meer te gaan verdienen dan het minimumloon, (bijv. parttimers met aanvullende bijstand) komen in aanmerking.

2. Hoogte van de toeslag

Op dit moment is de hoogte van de toeslag centraal bepaald. Het zijn vaste bedragen, als percentage van de voor de persoon toepasselijke bijstandsnorm. Iemand kan één keer per jaar in aanmerking komen voor de toeslag.

Gemeenten kunnen nu zelf de hoogte van de toeslag bepalen. Daarbij moet een aantal zaken bedacht worden. Een te laag bedrag doet geen recht aan het karakter van de Ldt, namelijk dat deze is bedoeld voor mensen die financieel geen mogelijkheden hebben gehad te reserveren voor onverwachte uitgaven. Een te hoog bedrag kan leiden tot het optreden van de armoedeval. Immers, wordt op enig moment een hoger inkomen bereikt, dan vervalt direct de hele toeslag.

Wij stellen u voor om de huidige bedragen te handhaven en jaarlijks te indexeren.

De huidige bedragen zijn:

- Gehuwden/samenwonenden € 486;
- Alleenstaande ouders € 436;
- Alleenstaanden € 341

3. Langdurig

De huidige referteperiode is vijf jaar. Dit betekent dat belanghebbende tenminste vijf jaar op het sociaal minimum moet hebben geleefd alvorens hij/zij in aanmerking komt voor de Ldt. Door gemeenten is de afgelopen jaren aangegeven dat deze periode te lang is. Vanuit de gemeentelijke praktijk wordt gedacht aan 3 jaar, een periode waarvoor ook door het Nationaal Instituut voor budgetvoorlichting (Nibud) is aangegeven dat de reserveringsmogelijkheden minimaal worden. Wij stellen u voor de referteperiode te bepalen op 36 maanden.

4. Laag inkomen

Gemeenten zijn vrij om een eigen maximale inkomensgrens te hanteren. Nu ligt deze inkomensgrens voor de Ldt op 100%. Het ligt het meest voor de hand aan te sluiten bij de inkomensgrenzen die in het eigen gemeentelijk armoedebeleid worden gehanteerd. Momenteel vormt de Ldt (door de grens van 100%) hierop een uitzondering, hetgeen voor de uitvoering lastig is. De uitvoering krijgt meer aanvragen af te handelen, die door de eenduidigheid van uitgangspunten wel sneller af te handelen zijn. Ook voor de inwoners is het hanteren van dezelfde uitgangspunten voor alle regelingen binnen het minimabeleid duidelijker.

Wij stellen derhalve een inkomensgrens van 120% van het sociaal minimum voor.

Regionaal

Regionaal kiezen gemeenten ervoor om de referteperiode te verlagen naar 3 jaar en bij de hoogte van de Ldt aan te sluiten bij de huidige hoogte. Alle Noord-Kennemerland gemeenten, met uitzondering van Alkmaar, kiezen voor aansluiting bij het huidige minimabeleid en de grens te verruimen naar 120%.

Financiën

De middelen voor de Ldt zitten momenteel in het macrobudget WWB. Als gevolg van de decentralisatie van de ldt -waarmee de Ldt een bijzondere vorm van categoriale bijzondere bijstand wordt- worden de huidige middelen uit het macrobudget WWB I-deel overgeheveld naar het gemeentefonds.

Uit de meicirculaire 2008 blijkt dat Heerhugowaard voor de Ldt € 74.000 in het gemeentefonds ontvangt. Wij stellen voor dit bedrag over te hevelen naar het budget minimabeleid.

In 2007 is € 97.000 uitgekeerd aan 218 personen (waarvan 67 niet-WWB'ers).

Met de voorgestelde invulling van de begrippen "langdurig" en "laag" inkomen, het wettelijk vervallen van het criterium "arbeidsmarktperspectief" en het optrekken van de inkomensgrens naar 120% wordt de doelgroep aanzienlijk verruimd. Op grond van de bij de afdeling bekende klantenbestanden zouden er in 2009 200 aanvragen méér ten opzichte van 2007 zijn te verwachten. Gelet op een gemiddelde verstrekking van € 380 (er zijn meer alleenstaande aanvragers dan gehuwden) zou dit naar verwachting een extra uitgavenpost betekenen van ca.€ 76.000. Voorgesteld wordt om de extra lasten in verband met de decentralisatie van de ldt. uit het verwachte overschot 2009 uit het Inkomensdeel WWB te dekken. Een prognose voor 2009 op basis van het voorlopig toegekend budget WWB 2009 (Gemeenteloket 31 oktober 2008) afgezet tegen het aantal cliënten per 1 november 2008 (458) laat een verwacht voordelig resultaat van ruim € 0,4 mln. zien (excl. uren ambtelijk apparaat). Dit is inclusief de structurele extra besparing op het inkomensdeel waarvan in Marap 2 is aangegeven dat deze niet kon worden gerealiseerd, maar welke op basis van het voorlopig toegekend budget WWB nu toch realiseerbaar blijkt te zijn.

In het voorjaar van 2009 zal het totale gemeentelijke budget voor minimabeleid in kaart gebracht zijn. We zullen uiterlijk voor de besluitvorming over de voorjaarsnota 2009 informeren over de dekking voor de jaren 2010 en later.

Welke besparing gerealiseerd wordt door de Ldt als een voorliggende voorziening te behandelen (b.v. op de duurzame gebruiksgoederen), is momenteel niet te achterhalen omdat dit niet afzonderlijk wordt geadmistreerd.

Communicatie

De verordening Ldt wordt na vaststelling gepubliceerd en de nieuwe voorwaarden zullen via de gebruikelijke kanalen (media, website) onder de aandacht worden gebracht bij de inwoners van Heerhugowaard.

CliëntenAdviesRaad (CAR)

De CAR heeft de nieuwe uitgangspunten besproken en adviseert positief. Het volledige advies gaat als bijlage bij deze nota.

Gevraagd advies:

- de verordening langdurigheidstoelage Wet werk en bijstand 2009 vaststellen volgens bijgaand concept;
- akkoord te gaan met het overhevelen van de toevoeging aan het gemeentefonds van € 74.000 per 1 januari 2009 naar het budget minimabeleid.

Burgemeester en wethouders van Heerhugowaard,

De secretaris,

de burgemeester,

Advies commissie Maatschappelijke Ontwikkelingen, d.d. 7 januari 2009

Akkoordstuk

3. Indien één van de gehuwden op de peildatum is uitgesloten van het recht op langdurigheidstoelage ingevolge artikel 11 of artikel 13 lid 1 van de wet komt de rechthebbende echtgenoot in aanmerking voor een langdurigheidstoelage naar de hoogte die voor hem als alleenstaande of alleenstaande ouder zou gelden.
4. De in het eerste lid genoemde bedragen worden elk jaar per 1 januari aangepast met een percentage dat overeenkomt met het procentuele verschil tussen de gehuwdennorm per 1 januari van dat jaar en de gehuwdennorm van het daar aan voorafgaande jaar met een afronding op € 1 naar boven.

Artikel 4 Nadere regels

Het college kan met betrekking tot de uitvoering van deze verordening nadere regels stellen.

Artikel 5 Onvoorziene gevallen

In gevallen die de uitvoering van deze verordening betreffen en waarin deze verordening niet voorziet, beslist het college.

Artikel 6 Citeertitel

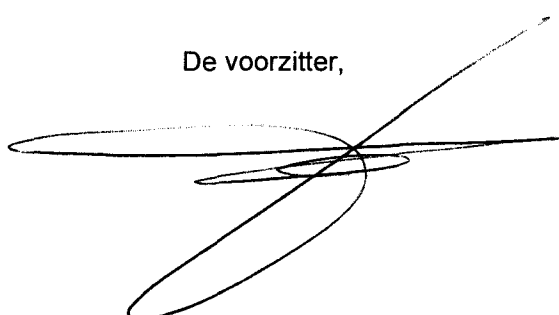
Deze verordening wordt aangehaald als "verordening Langdurigheidstoelage".

Artikel 7 De inwerkingtreding

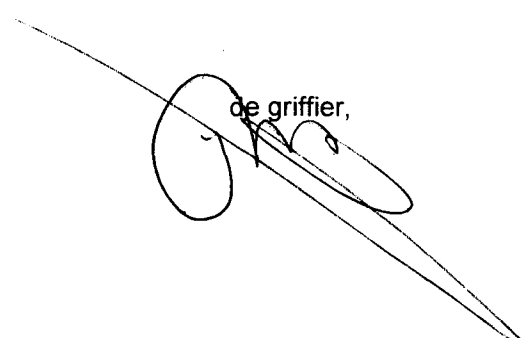
Deze verordening treedt in werking op 1 januari 2009.

Vastgesteld in de openbare vergadering van de gemeenteraad, d.d. 27 januari 2009.

De voorzitter,

de griffier,

Nr. 2009-001

de Raad van de gemeente Heerhugowaard;

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders d.d. 2 december 2008

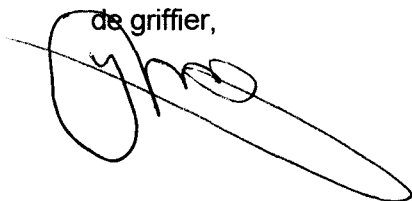
b e s l u i t

1. de verordening langdurigheidstoeslag Wet werk en bijstand 2009 vast te stellen volgens bijgaand concept;
2. de toevoeging aan het gemeentefonds van € 74.000 per 1 januari 2009 over te hevelen naar het budget minimabeleid.

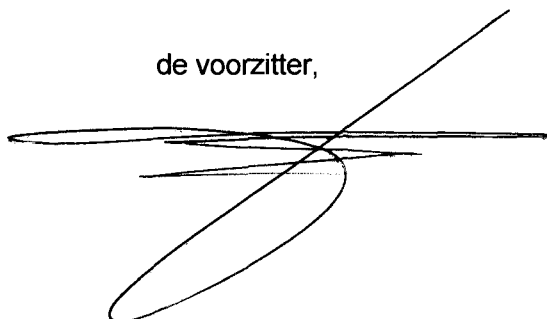
Heerhugowaard, 27 januari 2009

De Raad voornoemd,

de griffier,

de voorzitter,

Verordening Langdurigheidstoelage wet werk en bijstand

Wetstechnische informatie

Gegevens van de regeling

Overheidsorganisatie	gemeente Heerhugowaard
Officiële naam regeling	Verordening Langdurigheidstoelage wet werk en bijstand
Citeertitel	Ldt-verordening
Besloten door	gemeenteraad
Deze versie is geldig tot (als de vervaldatum is vastgesteld)	
Onderwerp	Verordeningen

Opmerkingen m.b.t. de regeling

Per 1 januari 2009 is de Wet werk en bijstand aangepast, waardoor de langdurigheidstoelage wordt gedecentraliseerd naar gemeenten.

Grondslagen

1. Wet werk en bijstand, art. 8
2. Wet werk en bijstand, artikel 36, eerste lid.

Regelgeving die op deze regeling is gebaseerd (gedelegeerde regelgeving)

1. Geen.

Overzicht van in de tekst verwerkte wijzigingen

Datum inwerking-treding	Terug-werkende kracht	Betreft	Ontstaansbron: datum ondertekening: bron bekendmaking	Inwerkingtreding: datum ondertekening: bron bekendmaking	Voorstel gemeenteraad
1-1-2009		nieuwe regeling	Bestuursakkoord Rijk-gemeenten 2007 "Samen aan de slag"	1-1-2009	

verordening Langdurigheidstoelage wet werk en bijstand

Nr. RB2009-001

De raad van de gemeente Heerhugowaard;
gelezen het voorstel van het college van burgemeester en wethouders d.d. 2 december 2008
gelet op artikel 8 en artikel 36 van de Wet werk en bijstand;

B E S L U I T

vast te stellen de hierna volgende:

VERORDENING LANGDURIGHEIDSTOELAG WET WERK EN BIJSTAND

PARAGRAAF 1   ALGEMENE BEPALINGEN

Artikel 1   Begripsomschrijvingen

In deze verordening wordt verstaan onder:

- a. college: het college van burgemeester en wethouders
- b. wet: de Wet werk en bijstand
- c. WTOS: Wet tegemoetkoming onderwijsbijdrage en schoolkosten
- d. WSF 2000: Wet Studiefinanciering
- e. bijstandsnorm: de norm bedoeld in artikel 5 onderdeel c van de wet
- f. uitkeringsgerechtigde: persoon bedoeld in artikel 1 onder o van de Wet structuur uitvoeringsorganisatie werk en inkomen.
- g. peildatum: de datum waarop in enig jaar het recht op de langdurigheidstoelage ontstaat.

Artikel 2   Voorwaarden

1. Onverlet het bepaalde in artikel 36 van de wet komt in aanmerking voor de langdurigheidstoelage de belanghebbende die gedurende een onafgebroken periode van 36 maanden aangewezen is geweest op een inkomen dat niet hoger is dan 120% van de voor hem geldende bijstandsnorm en geen in aanmerking te nemen vermogen heeft als bedoeld in artikel 34 van de wet.
2. Niet voor de langdurigheidstoelage komt in aanmerking de belanghebbende die een opleiding volgt als bedoeld in de WTOS, dan wel een studie volgt als genoemd in de WSF 2000.

Artikel 3   Hoogte van de langdurigheidstoelage

1. De langdurigheidstoelage bedraagt per jaar:
  - a. voor gehuwden € 486
  - b. voor een alleenstaande ouder € 436
  - c. voor een alleenstaande € 341

[De genoemde bedragen gelden per 1 januari 2008 en indexering vindt plaats per 1 januari 2009]

2. Voor de toepassing van het eerste lid is de situatie op de peildatum bepalend.

Toelichting bij de afstemmingsverordening Wet werk en bijstand

Decentralisatie langdurigheidstoeslag

Op 1 januari 2009 moet een wetsvoorstel inwerking treden, waarmee de langdurigheidstoeslag wordt gedecentraliseerd naar gemeenten. De huidige langdurigheidstoeslag vindt zijn grondslag in artikel 36 van de Wet werk en bijstand. Daarin is nauw omschreven in welke gevallen en onder welke voorwaarden mensen met een laag inkomen in aanmerking komen voor de toeslag. De gedachte achter de toeslag is, dat mensen die langdurig een inkomen op het sociaal minimum hebben, geen financiële ruimte hebben om te reserveren voor onverwachte uitgaven.

In het Bestuursakkoord Rijk-gemeenten uit 2007 ("Samen aan de slag") is afgesproken dat de langdurigheidstoeslag gedecentraliseerd wordt naar gemeenten. Artikel 36 van de wet blijft de basis, maar daarnaast wordt in artikel 8 een bepaling toegevoegd waarin wordt bepaald dat gemeenten in een verordening de precieze voorwaarden voor de langdurigheidstoeslag moeten vastleggen. Om gemeenten te ondersteunen bij de invoering van de nieuwe langdurigheidstoeslag, heeft de VNG een modelverordening ontwikkeld.

Het amendement Spies (31441 nr 12) is in deze verordening verwerkt. Dit betekent dat gemeenten geen toets hoeven te doen op het aanwezig zijn van arbeidsmarktperspectief.

Bevoegdheid gemeenten

In het nieuwe artikel 36, eerste lid, is de basis voor de langdurigheidstoeslag opgenomen:

"Het college verleent op aanvraag een langdurigheidstoeslag aan een persoon van 21 jaar of ouder doch jonger dan 65 jaar, die langdurig een laag inkomen en geen in aanmerking te nemen vermogen als bedoeld in artikel 34."

In het nieuwe artikel 8 wordt bepaald dat de verordening in ieder geval betrekking moet hebben op de hoogte van de langdurigheidstoeslag en de wijze waarop invulling wordt gegeven aan de begrippen langdurig en laag inkomen.

Artikelsgewijze toelichting

Artikel 2 Voorwaarden

In dit artikel worden de omschrijvingen van de begrippen langdurig en laag inkomen uitgewerkt. Het laag inkomen wordt uitgedrukt als percentage van het voor de betrokkene toepasselijke bijstandsnorm. Voor werkenden zal gekeken moeten worden naar het inkomen, afgezet tegen de persoonlijke situatie (alleenstaand, alleenstaande ouder, gehuwden).

Artikel 3 Hoogte van de langdurigheidstoeslag

De hoogte van de langdurigheidstoeslag is gebaseerd op de huidige hoogte. Om niet jaarlijks de verordening aan te hoeven passen is gekozen om de hoogte jaarlijks automatisch mee te laten bewegen met de bijstandsnormen. Omdat de bijstandsnormen in beginsel 2 maal per jaar worden geïndexeerd en de langdurigheidstoeslag maar eenmaal, wordt steeds vergelijking gemaakt met de bijstandsnormen van per 1 januari van het voorafgaande jaar.

In het derde lid wordt een regeling overeenkomstig artikel 24 WWB gegeven voor situaties waarin bij gehuwden één van beide partners is uitgesloten van het recht op langdurigheidstoeslag ingevolge artikel 11 of artikel 13 lid 1 WWB. De WWB voorziet immers niet in een afwijzingsgrond voor de rechthebbende echtgenoot, terwijl daarentegen het toekennen van het bedrag voor gehuwden in dergelijke situaties ook niet opportuun is.

NB: Dit derde lid ziet enkel op de situatie dat er bij een echtgenoot sprake is van een uitsluitingsgrond op grond van artikel 11 of artikel 13 lid 1 WWB.

Indien één van beide gehuwden niet in aanmerking komt voor het recht op langdurigheidstoelage wegens het niet voldoen aan de voorwaarden als genoemd in artikel 36 WWB of als genoemd in deze verordening, hebben beide echtgenoten geen recht op langdurigheidstoelage. Het recht op langdurigheidstoelage komt gehuwden gezamenlijk toe. Zij moeten daarom ook allebei, zowel afzonderlijk als gezamenlijk aan de voorwaarden voldoen.

Schematische weergave:

Artikel WWB:	Artikel 11 (rechthebbenden)	Artikel 13 (uitsluiting van bijstand)	Artikel 36 (langdurigheidstoelage)
Beide echtgenoten voldoen aan de voorwaarden	Norm gehuwden	Norm gehuwden	Norm gehuwden
Eén echtgenoot voldoet aan de voorwaarden	Norm Alleenstaande of alleenstaande ouder	Norm Alleenstaande of alleenstaande ouder	Geen recht

Artikel 4 Nadere regels

Het College kan nadere regels stellen met betrekking tot de uitvoering van deze regeling. Te denken valt aan uitvoeringsaspecten als richtlijnen, verificatie van bewijsstukken, vaststellen formulieren, folders etc.

Artikel 5 Inwerkingtreding

Bij de inwerkingtreding is aangesloten bij de beoogde inwerkingtreding van het wetsontwerp, 1 januari 2009. In het wetsontwerp is een bepaling over overgangsrecht opgenomen, zodat dit niet in de verordening geregeld hoeft te worden.

Langdurigheidstoelage

De CAR heeft in september jl. een concept modelverordening langdurigheidstoelage van de gemeente ontvangen met het verzoek hier een reactie op te geven.

Uit de onderliggende stukken kan opgemaakt worden dat de Gemeente Heerhugowaard voorstelt de inkomensvoets voor de langdurigheidstoelage vast te stellen op 120% in plaats van 100% van het sociaal minimum. Ook wordt voorgesteld de referentieperiode te verlagen van 5 naar 3 jaar. Als laatste wijziging wordt het criterium 'afwezigheid arbeidsmarktperspectief' verbreed naar 3 maal het wettelijk minimumloon in de referentieperiode aan inkomsten uit arbeid.

Aangezien deze voorstellen stuk voor stuk een verbetering zijn voor de groep mensen die langdurig moeten rondkomen van een minimuminkomen kunnen wij niet anders dan positief tegenover de voorstellen staan. Ook vinden wij het een positieve ontwikkeling dat er binnen de regio gekeken wordt of er eenduidig beleid kan worden afgesproken. Hiermee wordt meer rechtsgelijkheid voor de doelgroep binnen Noord-Holland gecreëerd.

De enige vraag die overblijft is hoe de verruiming wordt gefinancierd. Worden er geen budgetten van (andere) doelgroepen, die wij vertegenwoordigen, gekort?

Gr. Jac, Trijnie en Cora

29 september 2008